HOLLAND RIJNLAND
WAAR DE RANDSTAD TOT BLOEI KOMT

Schuttersveld 9, 2316 XG Leiden
Postbus 558, 2300 AN Leiden
071 - 523 9090
www.hollandrijnland.nl

IBAN: NL87BNGH0285113992
KvK: 27365539
BTW: NL813768068B01

Gemeenteraad van Hillegom
Postbus 32
2180 AA Hillegom

Datum: 16 september 2021
Kenmerk: UIT-21-21593
Telefoon: 06-86863284
E-mail: m.van.de.esschert@hollandrijnland.nl

Onderwerp: Aanbieding Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland (ROA)

Geachte raad,

Graag bieden we de Regionale Omgevingsagenda voor Holland Rijnland aan uw raad aan. Dit document komt voort uit de opdracht van ons Algemeen Bestuur d.d. oktober 2019 die is vastgelegd in de Regionale Agenda Holland om een Integraal Ruimtelijk Afwegingskader voor Holland Rijnland te gaan opstellen. De gemeenten in Holland Rijnland stelden vast dat de vele ambities in de regio ruimtelijke consequenties kennen en dat de ruimte schaars is. Nadere gezamenlijke integrale keuzes werden nodig geacht bij de uitwerking ervan.

Op 30 juni jl.. heeft het Algemeen Bestuur deze Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland unaniem vastgesteld, inclusief enkele beperkte aanpassingen. Uw wensen en bedenkingen zijn meegenomen in deze besluitvorming. Tegelijkertijd heeft het Algemeen Bestuur ook de Regionale Strategie Mobiliteit vastgesteld.

Uw inbreng via Wensen en Bedenkingen
We willen uw raad hartelijk danken voor uw inbreng in het proces om te komen tot een vastgestelde ROA, een zelfbindend document ressorterend onder de Omgevingswet. Het AB heeft de ROA vastgesteld met inachtneming van enkele kleine wijzigingen. Deze wijzigingen zijn ingevoegd in de definitieve ROA die u hierbij ook ontvangt. In de tevens toegevoegde bijlage (*BIJLAGE 2 – Wensen en bedenkingen ROA plus voorstel beantwoording*) vindt u hoe we met uw ingediende wensen en bedenkingen zijn omgegaan. Veel van de wensen en bedenkingen zijn punten die we graag meenemen in de uitwerking van de ROA, en als input in het Integrale uitvoeringsprogramma. Op een aantal punten heeft dit ook geleid tot de beperkte aanpassingen aan de ROA. In de bijlage vindt u de wensen en bedenkingen per gemeenteraad terug.

Holland Rijnland is het samenwerkingsorgaan van Alphen aan den Rijn, Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude

Richting uitvoering
Graag gaan we in Holland Rijnland verband verder het gesprek met uw raad aan, om uw actieve inbreng verder vorm te geven in de uitvoering van o.a. deze ROA. Dit willen we vormgeven door middel van een Integraal Uitvoeringsprogramma, waarin relevante onderdelen uit de Regionale Strategie Mobiliteit (RSM) en de Regionale Energie Strategie (RES) ook een onderdeel van uit maken. We gaan graag daarbij met u het gesprek aan. We zien de samenwerking met u als *de* kracht in onze regio.

Hoogachtend,

Het Dagelijks Bestuur
Holland Rijnland,

De secretaris – directeur,

L. Vokurka

De voorzitter,

H.J.J. Lenferink

BIJLAGE 2 – Wensen en bedenkingen ROA plus voorstel beantwoording

Bijgaand treft u de (meest samengevatte) ingediende Wensen en bedenkingen per gemeente op de Regionale Omgevingsagenda (ROA) aan, met een voorstel voor beantwoording van deze wensen en bedenkingen. Deze wensen en bedenkingen zijn tot stand gekomen aan de hand van voorstellen van Colleges van B&W aan de raden, in combinatie met ingediende moties en amendementen. De Wensen en bedenkingen zijn toegevoegd aan dit agendapunt als bijlagen 3 t/m 15.

De gemeenteraden van Hillegom, Nieuwkoop, Noordwijk en Zoeterwoude hebben besloten geen wensen en bedenkingen in te dienen. De overige gemeenteraden (Alphen aan den Rijn, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Oegstgeest, Teylingen en Voorschoten) hebben besloten om wel wensen en bedenkingen in te dienen. Deze wensen en bedenkingen vindt u in onderstaand schema (meest samengevat) terug, met een voorstel voor beantwoording van deze wensen en bedenkingen.

Dit betreft de stand van zaken vrijdag 25 juni 2021. Alle Wensen en bedenkingen zijn bij Holland Rijnland ontvangen. De aanvullingen zijn in rood aangegeven ten opzichte van de eerder toegezonden versie van 11 juni 2021.

Wensen en bedenkingen per gemeente(raad)

Gemeente	**Ingediende Wensen en bedenkingen (*samengevat*)**	**Voorstel beantwoording van deze Wensen en bedenkingen**
Alphen aan den Rijn	AL1: Formuleer het begrip stadsrand concreter of gebruik het begrip “uitbreilocatie”.	Formuleren van dit begrip zullen we doen in het uitvoeringsprogramma.
	AL2: Maak wel een keuze in belangrijkheid van de verschillende thema’s. Geef daarbij aan het thema woningbouw hoge prioriteit.	We hebben bewust voor de integraliteit in de ROA gekozen. Daarbinnen is geen prioritair thema dat leidend is. Dat betekent niet dat per deelgebied binnen Holland Rijnland een bepaald thema dan niet leidend kan zijn. Dat is afhankelijk van de opgave. Daarmee is dit input voor uitvoeringsprogramma.
Hillegom	*Geen wensen en bedenkingen*	
Kaag en Braassem	KB1: Open landschap is belangrijk en dient zoveel mogelijk behouden te blijven. Alle dorpen in Kaag en Braassem moeten de	Conform de uitgangspunten van de ROA ten aanzien van landschap en vitale en veelkleurige kernen.

	mogelijkheid hebben om te blijven en groeien en bloeien.	
	KB2: Inzetten op ontwikkeling en behoud van fiets en HOV busverbindingen over de lijnen Leiden Alphen, Leiden Schiphol, en Schiphol Alphen.	Input voor uitvoeringsprogramma.
	KB3: Inzetten op toelaten landbouwverkeer op N207.	Input voor uitvoeringsprogramma. Dit punt is meer bedoeld voor de RSM.
Katwijk	KW1: Aandacht voor de identiteit van de kernen in relatie tot verstedelijking.	Input voor uitvoeringsprogramma.
	KW2: Context en locatie bepalen de definitie van leefbaarheid: verdichten mag niet ten koste gaan van leefbaarheid.	Input voor uitvoeringsprogramma.
	KW3: Er is een breed scala van mobiliteitsvormen; Voor Katwijk is naast HOV ook de bypass N206 van groot belang. Samen graag vervolgstappen nemen.	Input voor uitvoeringsprogramma; Gaan we samen stappen formuleren en in ondernemen.
	KW4: Katwijk bouwt 8.000 woningen tot 2040 conform eigen Woonagenda.	Input voor uitvoeringsprogramma.
	KW5: Niet tevreden over het doorlopen proces (snelheid proces versus kwaliteit).	Nemen we kennis van. We hebben ambtshalve correcties doorgevoerd op onjuistheden.
	KW6: Inzet voor vermindering van de geluidshinder en bedreiging van de leefbaarheid door vliegverkeer naar en van Schiphol.	We doen geen uitspraken over eventuele groei van Schiphol in de ROA. We zullen het onderdeel Luchtvaart(hinder) een prominente rol gaan geven in het Uitvoeringsprogramma. *We voegen een tekstpassage toe aan de ROA aangaande de effecten van Schiphol en het luchtvaartdossier.*
Leiden *Aangevuld met 5 amendementen aangenomen in de raadsbehandeling op 22 juni 2021 j.l..*	LE1: Economie versterken, daartoe het Leiden Bio Science Park en Stationsgebied door te ontwikkelen tot een Urban Innovation district en hier verder te verdichten en te investeren in de	Input voor uitvoeringsprogramma.

	bereikbaarheid en vestigingsvoorwaarden.	
	LE2: Economie, vestigingsklimaat en mobiliteit samen oppakken in regio, ook richting hogere overheden.	Input voor uitvoeringsprogramma; Gaan we samen stappen formuleren en in ondernemen.
	LE3: Nadenken over verstedelijkingsvraagstukken richting 2030 in richting Zoeterwoude, Alphen aan den Rijn en de mogelijkheden die dit biedt voor het vasthouden en huisvesten van nieuwe industrie en de daarbij horende medewerkers.	Input voor uitvoeringsprogramma.
	LE4: Leiden Bio Science Park verder oppakken met Katwijk, Oegstgeest en Wassenaar.	Input voor uitvoeringsprogramma; Gaan we samen stappen formuleren en in ondernemen.
	LE5: Met Zoeterwoude en Alphen aan den Rijn het Cluster N11/Heineken oppakken en versterken.	Input voor uitvoeringsprogramma; Gaan we samen stappen formuleren en in ondernemen.
	LE6: Verbreding basis kenniseconomie met Noordwijk, Katwijk en Provincie ZH oppakken.	Input voor uitvoeringsprogramma; Gaan we samen stappen formuleren en in ondernemen.
	LE7: Met Holland Rijnland versterken van de maakindustrie als opgave.	Input voor uitvoeringsprogramma; Gaan we samen stappen formuleren en in ondernemen.
	LE8: In de regio verder oppakken van een landschapsstrategie met gebruik maken van de rapportage Natuurlijke Leefomgeving en kennis/kunde opgedaan in NOVI gebied Groene Hart.	Input voor uitvoeringsprogramma; Gaan we samen stappen formuleren en in ondernemen. Ook met de kennis/kunde opgedaan in NOVI gebied Groene Hart.
	LE9: Identiteit en kleinschaligheid van de kernen meenemen in planvorming.	Input voor uitvoeringsprogramma.
	LE10: Meer wederkerigheid in regio organiseren door meer inhoud te genereren in economische ontwikkelingen en voorstellen.	Input voor uitvoeringsprogramma; Gaan we samen stappen formuleren en in ondernemen.

	LE11: Meervoudig ruimtegebruik is belangrijk gezien de vestigingsfactoren in regio en het belang van het diverse en open landschap.	Mee eens: Input voor uitvoeringsprogramma.
	LE12: In Leiden Bio Science Park afstemmen van opgaven landschap en verstedelijking en dit meenemen in grens-overstijgende gebiedsontwikkeling.	Mee eens: Input voor uitvoeringsprogramma.
	LE13: Energie en energie-infrastructuur zijn grote ruimtevragers; ook hier geldt meervoudig ruimtegebruik.	Mee eens: Input voor uitvoeringsprogramma.
	LE14: Voor de opgaven en deelname aan gremia die de Leidse belangen direct raken heeft Leiden de regie. Leiden neemt de ruimte om kansen die zich voordoen te benutten om de eigen opgaven in diverse gremia met andere en hogere overheden te borgen.	Over de rol- en taakverdeling willen we in het kader van het uitvoeringsprogramma nadere afspraken maken; ook in relatie tot inzet richting hogere en andere overheden.
Amendement 1	*LE15: Gezien de grote gezamenlijke uitdagingen en opgaven, voor verstedelijking, woningbouw, economie, verduurzaming en energievoorziening is een hechte inhoudelijke en ambtelijke samenwerking in de Leidse regio nodig. Toewerken naar een bestuurlijke eenheid is daaraan ondersteunend.*	*Hier nemen we kennis van. In de ROA doen we hierover geen uitspraken.*
Amendement 2	*LE16: In regionaal verband werken aan en zorgdragen voor de verankering en versteviging van het tussen- en binnenstedelijk groen op de as van verstedelijking langs de Oude Rijn (as Katwijk-Leiden-Alphen a/d Rijn) omdat dit voorwaardelijk is voor duurzame en leefbare verstedelijking.*	*Mee eens, dit is input voor uitvoeringsprogramma.*
Amendement 3	*LE17: Bij het bijbouwen van woningen in Holland Rijnland is er ook voldoende ruimte nodig voor het toevoegen van maatschappelijke*	*Input voor uitvoeringsprogramma.*

	voorzieningen, zoals sportvelden, zwembaden, speelplekken, scholen en bibliotheken. Er zou regionaal bezien moeten worden waar behoefte is aan extra ruimte voor deze voorzieningen, zeker waar ze een regionaal bereik hebben zoals sportvelden. Hierbij kan bekeken worden of het wenselijk is om regionaal een 'referentienorm voor maatschappelijke voorzieningen, groen en spelen' op te nemen.	
Amendement 4	*LE18: Bij het bijbouwen van woningen in Holland Rijnland hebben alle gemeenten een eigen verantwoordelijkheid om hierbij voldoende sociale woningen en huisvesting voor kwetsbare groepen te realiseren, in aansluiting op de regionale afspraken hierover en de plannen voor de doordecentralisatie van de maatschappelijke zorg.*	*Hier nemen we kennis van, nemen we mee in het uitvoeringsprogramma, en we verwijzen ook graag naar lopende afspraken en de Bestuursopdracht Wonen voor Holland Rijnland.*
Amendement 5	*LE19: De economische visie en het bijbehorende beleid moeten naast economische groei ook integraal gericht zijn op leefbaarheid, duurzaamheid en circulariteit ten dienste van welzijn van mens en dier.*	*Input voor uitvoeringsprogramma.*
Leiderdorp	LP1: Onderschrijft de noodzaak om onze economie en ons vestigingsklimaat te versterken, onder meer door de bereikbaarheid te verbeteren. De agenda Hart van Holland moet de basis zijn voor de ruimtelijke afwegingen in Holland Rijnland en de belangenbehartiging van de gemeenten rondom de Oude Rijn naar provincie en Rijk (Nationaal Groeifonds).	Input voor uitvoeringsprogramma.

	LP2: Zij vindt het belangrijk dat de regionale agenda leidt tot concrete resultaten die zichtbaar zijn voor burgers en waarin de verschillende ruimtelijke aspecten zijn afgewogen. Zij wil het potentiegebied Knoop van Hoogmade verder brengen, en geeft daarbij de volgende accenten mee: - Breid het potentiegebied Knoop van Hoogmade uit met concreter benoemen van de ambitie van de doorontwikkeling van het regionale zorgcluster/ vitaliteitsboulevard langs de A4, vanwege het regionale belang daarvan - Gebruik de Knoop van Hoogmade als een gebied dat we willen gebruiken om de transformatie op de Baanderij mogelijk te maken en ons aandeel te leveren in de ruimtelijke consequenties van de Regionale Energie Strategie, zoals laadstations - De fietsverbinding tussen de Bloemerd en het Goybos te verbeteren, om zo de regionale recreatieve fietsroutes te verbeteren. De Leiderdorpse aandachtspunten moeten niet alleen geborgd worden in de Regionale Omgevingsagenda van Holland Rijnland, maar ook in de opvolgende stukken die worden ontwikkeld.	Input voor uitvoeringsprogramma.
Lisse	LS1: Op pag. 20 van de ROA de tekst: “Beperkt woningen toevoegen in en direct langs de randen van de kern blijft mogelijk, primair voor eigen inwoners”, te vervangen door de tekst: “Woningen toevoegen waar de ruimte en	De tekst op pagina 20 is bedoeld als generieke tekst bedoeld voor alle veelkleurige en vitale kernen binnen Holland Rijnland. Daarbinnen blijft er sprake van maatwerk per kern. We zullen derhalve deze tekst niet overnemen,

	de kansen zich voordoen blijft mogelijk in en direct langs de randen van de kern van de gemeente Lisse, primair voor eigen inwoners, vanzelfsprekend met inachtneming van de gemaakte afspraken, waaronder die in de ISG".	want bedoeld als generieke tekst, en niet specifiek bedoeld voor de gemeente Lisse. Maar dit is input voor het uitvoeringsprogramma en bij de verdere formulering opgave binnen de Duin- en Bollenstreek, zoals vermeld op pag. 45 en 46, onder de kop "Versterken leefbaarheid Duin- en Bollenstreek".
Nieuwkoop	*Geen wensen en bedenkingen*	
Noordwijk	*Geen wensen en bedenkingen*	
Oegstgeest	OE1: Wij verwijzen voor wensen en bedenkingen ook naar de eerder uitgebrachte wensen en bedenkingen Hart van Holland.	Deze betroffen prioriteit voor economie en mobiliteit, potentiegebieden en rode draden uit Hart van Holland. Deze worden meegenomen als input voor het uitvoeringsprogramma.
	OE2: We gaan uit van zelfde voorstel in ROA – bypass N206 rond Katwijk – als in RSM – nieuwe regionale ontsluiting voor de zuidelijke Duin- en Bollenstreek. Graag in de vorm van laatst genoemde naamgeving aanpassen.	De benaming op pag. 32 op de kaart wordt aangepast in de ROA: "*Bypass tussen A44 en N206…*" wordt gewijzigd in "*Nieuwe regionale ontsluiting voor de zuidelijke Duin- en Bollenstreek…*"
	OE3: Nieuwe regionale ontsluiting voor de zuidelijke Duin- en Bollenstreek: Hierin integrale afwegingen maken en benoemen tot sleutelproject.	Sleutelproject is een benaming in de RSM. Deze input nemen we mee voor in het uitvoeringsprogramma.
	OE4: Aanleg doorfietsroutes vinden we als oplossing discutabel, en moet verder uitgewerkt worden.	Nemen we kennis van, en nemen we mee in uitvoeringsprogramma.
	OE5: OV belangrijk, maar in diverse gebieden (zoals Leiden Bio Science Park) ook aan langzaam verkeersverbindingen aandacht schenken.	Nemen we kennis van, en nemen we mee in uitvoeringsprogramma.

	OE6: Onderschrijft nut en noodzaak van stedelijke verdichtingen, maar dit mag niet ten koste gaan van ruimtelijke kwaliteiten.	Input voor uitvoeringsprogramma.
	OE7: (Maatschappelijke) voorzieningen moeten meegroeien in de ontwikkeling van economie en woningbouw.	Mee eens: Input voor uitvoeringsprogramma.
	OE8: ROA moet duidelijk benoemen dat luchtverkeer geen (negatieve) invloed mag hebben op de leefomgeving, gezondheid en woningbouw in regio.	We doen geen uitspraken over eventuele groei van Schiphol in de ROA. We zullen het onderdeel Luchtvaart(hinder) een prominente rol gaan geven in het Uitvoeringsprogramma. *We voegen een tekstpassage toe aan de ROA aangaande de effecten van Schiphol en het luchtvaartdossier.*
Teylingen	TE1: Voor behoud van een gezonde balans tussen woonbehoefte, bedrijvigheid en leefbaarheid is een verdere groei van Schiphol ongewenst.	We doen geen uitspraken over eventuele groei van Schiphol in de ROA. We zullen het onderdeel Luchtvaart(hinder) een prominente rol gaan geven in het Uitvoeringsprogramma. *We voegen een tekstpassage toe aan de ROA aangaande de effecten van Schiphol en het luchtvaartdossier.*
Voorschoten	VO1: Consequenties voor woningbouwprogramma komen niet duidelijk tot uiting.	Voor de woningbouwprogrammering tot 2030 gaan we uit van bestaande afspraken en cijfers. Daarmee zijn de huidige uitgangspunten leidend. Uiteraard horen Voorschoten en Oegstgeest/Leiderdorp tot het daily urban system van de as Katwijk-Leiden. Voor de opgave na 2030 wordt de doorkijk vanuit de laatste cijfers en trendramingen meegenomen in het uitvoeringsprogramma.
	VO2: Aansluiting van een landschapsstrategie op de lijnen Hart van Holland gewenst.	Mee eens: Input voor uitvoeringsprogramma.

	VO3: Goedkeuringsprocedure van de ROA gaat in een te hoog tempo.	Over de besluitvorming, procedures en planning wordt geruime tijd en in overleg met gemeenten/bestuurders over gesproken. We nemen hier derhalve kennis van. Ambtshalve hebben we steeds correcties doorgevoerd. Ook hebben we gesteld dat het proces van de ROA, het product an sich, in die zin nooit af is. Er volgt een proces om te komen tot een uitvoeringsprogramma waarin zaken verder meegenomen kunnen worden en zaken verder kunnen worden uitgezocht en uitgevoerd.
	VO4: ROA is beperkt in scope en onvoldoende basis voor een uitvoeringsprogramma.	De hoofdlijnen van de ROA zijn wat ons betreft voldoende basis voor een integraal uitvoeringsprogramma waarin ook uitwerking wordt gegeven aan onderdelen van de RES 1.0 en RSM. Trajecten die al bestaan, worden ook meegenomen in het uitvoeringsprogramma (zoals het NP Hollandse Duinen, en de studie/nota Groenblauwe leefomgeving).
Zoeterwoude	*Geen wensen en bedenkingen*	

Link naar Regionale omgevingsagenda definitieve versies print en screen

STACK (stackstorage.com)